

บทที่ ๔

หลักฮวงจุ้ยกับปฏิรูปเทสวาสในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา

ในบทที่ผ่านมาผู้วิจัยได้นำเสนอหลักฮวงจุ้ยและหลักปฏิรูปเทสวาสทางพระพุทธศาสนา ลำดับต่อจากนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อศึกษาไว้ ดังนี้

๔.๑ วิเคราะห์ความเหมือนและความต่างของหลักฮวงจุ้ยกับหลักปฏิรูปเทสวาส

๔.๒ วิเคราะห์ความเชื่อและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องฮวงจุ้ยกับปฏิรูปเทสวาสในสังคมไทย

๔.๓ สรุปหลักฮวงจุ้ยกับปฏิรูปเทสวาส

๔.๑ วิเคราะห์ความเหมือนและความต่างของหลักฮวงจุ้ยกับหลักปฏิรูปเทสวาส

๔.๑.๑ ความหมายของหลักฮวงจุ้ยกับหลักปฏิรูปเทสวาส

๑. ความหมายของหลักฮวงจุ้ย

จากการศึกษาความหมายของหลักฮวงจุ้ย พบว่า ฮวงจุ้ย มาจากคำว่า ลม (ฮวง) และ น้ำ (จุ้ย) ฮวงจุ้ย หมายถึง สภาวะแวดล้อมหรือการอยู่อาศัยให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อม หรือวิชาภูมิพยากรณ์ (Geomancy) เป็นวิชาชั้นสูงของชาวจีน ว่าด้วยการพิจารณาทำเล หรือชัยภูมิที่ดี ที่นำโชค ลาภมาสู่ผู้ที่อยู่ ณ ทำเลที่ถูกต้อง ตามหลักฮวงจุ้ย อีกนัยหนึ่ง หมายถึง อำนาจสิ่งแวดล้อมในธรรมชาติ ซึ่งจะประกอบไปด้วย ลม อากาศ ภูเขา เนินเขา ลำธาร แม่น้ำ ฝนและสัมพันธกับจิตใจ

๒. ความหมายของหลักปฏิรูปเทสวาส

จากการศึกษาความหมายของหลักปฏิรูปเทสวาส พบว่า คำว่าปฏิรูปเทสวาส เป็นศัพท์บาลี มาจากคำว่า ปฏิรูป + เทส + วาสปฏิรูป แปลว่า สมควร, เหมาะสม^๑ เทส แปลว่า สถานที่, ถิ่น, ประเทศ^๒ ซึ่งตรงกับคำศัพท์ที่มีความหมายเดียวกัน คือ วิสโย^๓ และ ในอรรถกถาแสดงไว้ว่า คำว่า วาส มาจากคำว่า วาโส แปลว่า อยู่, ที่อยู่ หรือ ที่เป็นที่พัก^๔ รวม ปฏิรูปเทสวาส แปลว่า การอยู่ในประเทศที่เหมาะสม หรือการอยู่ในประเทศที่สมควร ปฏิรูปเทสวาส หมายถึงการอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม หรือ การอยู่ในถิ่นที่สมควร ที่ปรากฏในพระไตรปิฎกในจกกสูตร ว่าด้วยจักร ๔ ประการ คือ ๑. ปฏิรูปเทสวาสะ การอยู่ในถิ่นที่ดี ๒. สัปปริสุปปัสสะ การคบหากับสัตบุรุษ ๓. อัตตสัมมาปณิธิ การตั้งตนไว้ชอบ ๔. ปุพเพตปฺปญฺญาตา ความเป็นผู้ได้กระทำความดีไว้ก่อนแล้ว ก็คือ ธรรมปฏิบัติถึงความไพบลูย์มั่งคั่งด้วยโภคทรัพย์ พืชพันธุ์ธัญญาหาร ข้าวน้ำ และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนชื่อเสียงเกียรติยศและความสุข และในมงคลสูตร ๓๘ ประการ ข้อที่ ๔ คือ อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม หมายถึง ถิ่นที่สิ่งแวดล้อมดี ไม่เป็นพิษเป็นภัยแก่สุขภาพกายและใจ ยิ่งกว่านั้น ยังสนับสนุนให้ผู้อยู่อาศัย

^๑พระธรรมกิตติวงศ์(ทองดี สุรเตโช), “ศัพท์วิเคราะห์”, (กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์เสียงเสียง, ๒๕๕๐), หน้า ๓๘๖.

^๒เล่มเดียวกัน, หน้า ๓๒๗.

^๓พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหลวงชินวราลงกรณ สมเด็จพระสังฆราชเจ้า, “พระคัมภีร์อภิธานปิฎก”, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า ๕๐.

^๔พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ, “ปทานุกรมบาลีไทยอังกฤษสันสกฤต”, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗), หน้า ๖๙๔.

สามารถประกอบกิจการงานในหน้าที่ อันเป็นสัมมาอาชีพให้เจริญก้าวหน้าได้โดยง่าย และสร้างสมคุณงามความดีได้เต็มที่ คืออยู่ในถิ่นที่สมควร ประเทศที่สมควรนั้น คือประเทศที่เป็นที่อยู่ของพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ อุบาสกและอุบาสิกาของพระพุทธเจ้า ผู้ที่อยู่ในประเทศที่สมควรเหล่านี้ถือว่าเป็นอุดมมงคล เพราะเป็นถิ่นที่ให้บุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ประการ มีทานเป็นต้น กับเป็นเหตุให้ได้นุตตรียะ ๖ ประการ มีทสสนานุตตรียะ การเห็นที่ยอดเยี่ยม เป็นต้น ผู้ที่อยู่ในประเทศที่สมควรเช่นนี้ จึงเป็นอุดมมงคลเพราะสามารถที่จะบำเพ็ญบุญกุศลให้สมบูรณ์ จนถึงมรรคผลนิพพานได้อย่างคนที่เกิดอยู่ในประเทศไทย ก็จัดว่าอยู่ในประเทศที่สมควรเช่นกัน เพราะเรายังสามารถบำเพ็ญกุศลได้ทุกอย่าง ในเมื่อพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าและพระสงฆ์สาวกของพระองค์ยังคงอยู่ครบบริบูรณ์

ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบความหมายของหลักฮวงจุ้ยกับหลักปฏิรูปเทสวาส จะพบว่ามี ความแตกต่างกัน กล่าวคือ ความหมายของฮวงจุ้ย จะมุ่งเน้นถึงเรื่องของการทำเลที่ตั้ง ทิศทาง และสภาพแวดล้อม สำหรับหลักปฏิรูปเทสวาส หมายถึง การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม เป็นสถานที่อันเหมาะสม สมควรอยู่เพื่อประกอบกิจการนั้น ๆ ให้เจริญ ท่านเรียกว่า ปฏิรูปเทส โดยปกติ คนประกอบกิจการต่างกัน ประเทศอันเหมาะก็ย่อมแตกต่างกันไปด้วย ตัวอย่าง ชายทะเลย่อมเป็นปฏิรูปเทสของชาวประมง ตลาดในเมืองใหญ่เป็นปฏิรูปเทสของนักการค้า สถานที่อันสงบเงียบเป็นปฏิรูปเทสของนักปราชญ์และนักพรต

๔.๑.๒ หลักการของหลักฮวงจุ้ยกับหลักปฏิรูปเทสวาส

๑. หลักการของหลักฮวงจุ้ย

จากการศึกษาหลักการของหลักฮวงจุ้ย พบว่า ฮวงจุ้ยนี้อาศัยหลักการของการไหลเวียนของลมและน้ำในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ สิ่งนี้เรียกว่า “ของไหล” ซึ่งนักฮวงจุ้ยที่ดีต้องนำของไหลที่ดีมาทดแทนของไหลที่ไม่ดี หรือปิดกั้นมิให้ของไหลบางอย่างที่ไม่ดีมารบกวนผู้อยู่อาศัย ฮวงจุ้ยไม่เพียงแต่ช่วยแก้ไขและส่งเสริมให้ที่อยู่อาศัยดีขึ้น แต่ยังครอบคลุมไปถึงธุรกิจการค้าให้เจริญรุ่งเรืองด้วย

๒. หลักการของหลักปฏิรูปเทสวาส

จากการศึกษาหลักการของหลักปฏิรูปเทสวาส พบว่า “ปฏิรูปเทสวาสะ” ซึ่งเป็นหลักการที่พระพุทธเจ้าทรงวางไว้ กล่าวคือ แยกออกแปลเป็น ๓ บท ได้แก่ “ปฏิรูปะ” ว่าสมควร เหมาะสม “เทสะ” ว่า ถิ่น สถานที่ บ้าน เมือง ประเทศ “วาสะ” ว่าการอยู่ แปลรวมกันว่า “การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม” โดยเฉพาะ “เทสะ” หมายถึงถิ่นทั่วไป

ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบหลักการของหลักฮวงจุ้ยกับหลักการของปฏิรูปเทสวาส จะเห็นว่ามีความแตกต่างกัน โดยหลักการของหลักฮวงจุ้ยจะอิงอาศัยหลักวิชา อาทิเช่น การทำนาย การคำนวณ เป็นต้น แต่หลักการของหลักปฏิรูปเทสวาสทางพระพุทธศาสนาจะอาศัยหลักการพิจารณาที่ลึกซึ้งกว่า กล่าวคือ ถิ่นที่เหมาะสมภายนอก หมายถึงถิ่นที่มวลชนตั้งภูมิลำเนาเป็นที่อยู่อาศัย เมื่อผู้อยู่ในถิ่นนั้นไม่นั่งนอนใจ เร่งรัดพัฒนาชีวิตให้มีหลักฐานมั่นคง สมบูรณ์ด้วยทรัพย์สินและคุณความดี

๔.๑.๓ วิธีการดูฮวงจุ้ยกับปฏิรูปเทสวาส

๑. วิธีการดูฮวงจุ้ย

จากการศึกษาวิธีการดูฮวงจุ้ย พบว่านักพยากรณ์ฮวงจุ้ยจะใช้อุปกรณ์ในการดูฮวงจุ้ยซึ่งประกอบไปด้วย ๑) เข็มทิศฮวงจุ้ย ใช้ในการหาตำแหน่งทิศทางของสถานที่ตั้งหรือลักษณะของภูมิ

ประเทศ ๒) จานเข้มทิศ ที่ใช้งานจริงประกอบด้วยวงแหวนมากกว่า ๓๐ ชั้น แบ่งเส้นทางเดินของดวงอาทิตย์หรือเส้นรุ้งเป็น ๑๒ นักษัตร เพื่อหาตำแหน่งทิศทาง ๘ ทิศ ๓) ไม่บรรทัดดวงจันท์ ใช้วัดมิติความลึกของอาคารบ้านเรือน^๕ ๔) ปฏิทินจีน จะมีรายละเอียดเนื้อหาและภาพลายเส้นตลอดจนรูปเส้นต่าง ๆ เสนอเอาไว้อย่างย่อ ๆ เกี่ยวกับเวลาและทิศทางการตั้งดวงจันท์ อาคารบ้านเรือน ๕) หนังสือ “แหล่ยกเท้า” เป็นคัมภีร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อถือ และธรรมเนียมปฏิบัติของคนจีน โดยเฉพาะเรื่องโหราศาสตร์ การทำนายเรื่องเกษตรกรรม สภาพดินฟ้าอากาศ ปริมาณน้ำในแต่ละฤดู ความบริบูรณ์ของพืชผล และเวลาเก็บเกี่ยว ทั้งมีกำหนดวันไหว้ในแต่ละปี

๒. วิธีการดูปฏิรูปเทสวาส (การอยู่ในถิ่นที่ดี)

จากการศึกษาวิธีการดูปฏิรูปเทสวาส (การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม) พบว่า สมัยนั้นแคว้นโกศลเสื่อมถอยจากความรุ่งเรืองลงทุกขณะแตกต่างจากแคว้นมคธ ซึ่งมีมหาเศรษฐีผู้มีทรัพย์นับประมาณมิได้อยู่ถึง ๕ ท่าน เป็นเหตุให้พระเจ้าปเสนทิโกศลตัดสินใจไปเข้าเฝ้าพระเจ้าพิมพิสาร เพื่อทูลขอมหาเศรษฐีผู้ใดผู้หนึ่งจากพระองค์ พระเจ้าพิมพิสารได้ประทานเศรษฐีแก่พระองค์ ทรงเศรษฐีเสด็จกลับไปด้วย ทรงพักแรมราตรีแห่งละ ๑ คืนแล้วเดินทางต่อไปจนใกล้เขตกรุงสวตถิ ราชธานีแห่งแคว้นโกศล ได้พบสถานที่หนึ่ง ซึ่งเป็นอาณาบริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์ สวยงามตามธรรมชาติ ยังความผาสุกแก่ผู้จรมาเป็นอย่างยิ่ง เศรษฐีพิจารณาว่า เหล่าข้าทาสและบริวารของท่านมีจำนวนมาก หมูหนึ่ง ๆ เทียบได้กับ อนุราชธานีของเมืองใหญ่เลยทีเดียว การจะเข้าไปพำนักในกรุงสวตถิซึ่งมีผู้คนอยู่หนาแน่น ย่อมไม่เพียงพอ เห็นควรว่าน่าจะตั้งเมืองอยู่ ณ ที่นี้น่าจะเป็นการดี ด้วยระยะทางไม่ไกลไม่ไกลจากแคว้นโกศล และแคว้นมคธมากนัก มีระยะทางไกล ๗ โยชน์ จึงกราบทูลพระเจ้าปเสนทิโกศลขอสร้างเมืองใหม่มีชื่อว่า “เมืองสาเกต”^๖

ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบวิธีการดูดวงจันท์กับวิธีการดูปฏิรูปเทสวาส (การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม) จะมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ นักพยากรณ์ดวงจันท์จะใช้อุปกรณ์ในการดูดวงจันท์และคิดคำนวณตามหลักวิชา สำหรับ วิธีการดูปฏิรูปเทสวาส (การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม) ที่ปรากฏในพระพุทธศาสนา อาทิเช่น เศรษฐีจะอาศัยการพิจารณาถึงทำเล ที่ตั้ง อาณาบริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์ กว้างขวาง มีความสวยงามตามธรรมชาติ ร่มรื่น รวมถึงการสัญจรไปมาสะดวก เป็นต้น

๔.๑.๔ สรุปตารางวิเคราะห์ความเหมือนและความต่างของหลักดวงจันท์กับหลักปฏิรูปเทสวาสในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา

^๕ วัลรัตน์ หงส์ร้อน, “ดวงจันท์ : บทบาทความเชื่อเรื่องดวงจันท์ที่มีต่อการกิจการค้าของชาวจีนแต่จิ๋ว กรณีศึกษาธุรกิจการค้าย่านเยาวราชตั้งแต่ช่วงเวียนโอเตียนถึงสี่แยกราชวงศ์”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๓๗), หน้า ๑๐๔-๑๐๗.

^๖ พ.ธ.อ. (ไทย) ๔๑/๗๕-๗๖.

ตารางที่ ๔.๑ วิเคราะห์ความเหมือนและความต่างของหลักฮวงจุ้ยกับหลักปฏิจรูปเทสวาสนในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา

ความหมาย	
ฮวงจุ้ย	ปฏิจรูปเทสวาสน
ฮวงจุ้ย มาจาก คำว่า ลม (ฮวง) และน้ำ (จุ้ย) ฮวงจุ้ย หมายถึง สภาวะแวดล้อมหรือการอยู่อาศัยให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อม หรือวิชาภูมิพยากรณ์ (Geomancy) เป็นวิชาชั้นสูงของชาวจีนว่าด้วยการพิจารณาทำเล หรือชัยภูมิที่ดีที่นำโชค लाभาสู่ผู้ที่อยู่ ณ ทำเลที่ถูกต้องตามหลัก ฮวงจุ้ย อีกนัยหนึ่ง หมายถึง อำนาจสิ่งแวดลอมในธรรมชาติ ซึ่งจะประกอบไปด้วย ลม อากาศ ภูเขา เนินเขา ลำธาร แม่น้ำ ฝนและสัมพันธ์กับจิตใจ	หมายถึง การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม หรือ การอยู่ในถิ่นที่สมควร ในจกกสูตรว่าด้วยจักร ๔ ประการ ข้อแรกปฏิจรูปเทสวาสะ (การอยู่ในถิ่นที่ดี) คือ ธรรมเนียมปฏิบัติถึงความไพบุลย์มั่งคั่งด้วยโภคทรัพย์ พืชพันธุ์ธัญญาหาร ข้าว น้ำ สิ่งอำนวยความสะดวก ชื่อเสียง เกียรติยศ และความสุข และในมกคสูตร ว่าด้วยเรื่องมกค ข้อที่ ๔ คือ อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม หมายถึง ถิ่นที่สิ่งแวดลอมดี ไม่เป็นพิษภัยแก่สุขภาพกายและใจ ยังสนับสนุนให้ผู้อยู่อาศัยสามารถประกอบกิจการงานในหน้าที่อันให้เจริญก้าวหน้าได้โดยง่าย และสร้างสมความดีได้เต็มที่
หลักการ	
ฮวงจุ้ย	ปฏิจรูปเทสวาสน
ฮวงจุ้ยนี้อาศัยหลักการของการไหลเวียนของลม และน้ำในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ สิ่งนี้เรียกว่า “ของไหล” ซึ่งนักฮวงจุ้ยที่ดีต้องนำของไหลที่ดีมาทดแทนของไหลที่ไม่ดี หรือปิดกั้นมิให้ของไหลบางอย่างที่ไม่ดีมารบกวนผู้อยู่อาศัย ฮวงจุ้ยไม่เพียงแต่ช่วยแก้ไขและส่งเสริมให้ที่อยู่อาศัยดีขึ้น แต่ยังครอบคลุมไปถึงธุรกิจการค้าให้เจริญรุ่งเรือง	“ปฏิจรูปเทสวาสะ” ซึ่งเป็นหลักการที่พระพุทธเจ้าทรงวางไว้ กล่าวคือแยกออกแปลเป็น ๓ บท ได้แก่ “ปฏิจรูปะ” ว่าสมควรเหมาะสม “เทสะ” ว่า ถิ่น สถาน บ้าน เมือง ประเทศ “วาสะ” ว่า การอยู่ แปลรวมกันว่า “การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม” โดยเฉพาะ “เทสะ” หมายถึงถิ่นทั่วไป
วิธีการดู	
ฮวงจุ้ย	ปฏิจรูปเทสวาสน
นักพยากรณ์ฮวงจุ้ย จะใช้อุปกรณ์ในการดูฮวงจุ้ย ซึ่งประกอบไปด้วย ๑) เข็มทิศฮวงจุ้ย, ๒) จานเข็มทิศ, ๓) ไฉ้บรรทัดฮวงจุ้ย, ๔) ปฏิทินจีน, ๕) หนังสือ “เหล่ยกเท้า” เป็นคัมภีร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อถือ และธรรมเนียมปฏิบัติของคนจีน	จะอาศัยการพิจารณาถึงทำเล ที่ตั้ง อาณาบริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์ กว้างขวาง มีความสวยงามตามธรรมชาติ ร่มรื่น รวมถึงการสัญจรไปมาสะดวก เป็นต้น

๔.๒ วิเคราะห์ความเชื่อและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องฮวงจุ้ยกับปฏิจรูปเทสวาสนในสังคมไทย

จากการศึกษาการเปรียบเทียบหลักฮวงจุ้ยกับปฏิจรูปเทสวาสน ในประเด็นที่ผ่านมา ในประเด็นนี้ ผู้วิจัยต้องการวิเคราะห์บทสมภาณบุคคลกับความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ยในสังคมไทย

ความสำคัญของฮวงจุ้ยในสังคมไทย การดูฮวงจุ้ยในสังคมไทย ความเชื่อเรื่องปฏิจรูปเทสวาส คือ การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสมในสังคมไทย ความสำคัญของปฏิจรูปเทสวาส คือ การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสมในสังคมไทย หลักการปฏิบัติของปฏิจรูปเทสวาส คือ การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสมในสังคมไทยดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ ความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ยในสังคมไทย

ฮวงจุ้ยกับความเชื่อ เป็นสิ่งที่ส่งสมกันมาเป็นเวลานาน จากรุ่นสู่รุ่น เป็นมรดกตกทอดทางวัฒนธรรม ความเชื่อมีผลต่อการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของประชากร ในแต่ละท้องถิ่น เป็นมรดกตกทอดทางวัฒนธรรม ความเชื่อมีผลต่อการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งแต่ละท้องถิ่นก็จะมี ความเชื่อ และประเพณีปฏิบัติ ที่แตกต่างกันไปตามแต่ละสังคมนั้น ๆ อาทิเช่น การฝังศพของแต่ละเชื้อชาติ ศาสนา ก็จะมีพิธีกรรม พิธีการที่แตกต่างกันออกไป ส่วนความเชื่อตามหลักการของชัยภูมิและฮวงจุ้ยนั้น เป็นการส่งสมประสบการณ์ ของผู้คนในยุคสมัยที่เทคโนโลยียังไม่เจริญ แต่ประสบการณ์เหล่านี้เกิดจากการลองผิดลองถูก การพบเจอของจริงมาก่อนแล้วจึงนำมาสั่งสอนลูกหลานกันต่อ ๆ มาอีกทอดหนึ่ง จึงกลายเป็นความเชื่อทางสังคม และเป็นวัฒนธรรมทางความเชื่อที่ถือปฏิบัติสืบต่อกันมาจนถึงยุคปัจจุบัน ในกลุ่มผู้ประกอบการค้ารายย่อยเชื่อกันว่า ฮวงจุ้ยเป็นความเชื่อของคนจีนที่มีมานานับพันปี^๗ สืบทอดกันมายาวนาน^๘ เกี่ยวข้องกับการเลือกที่ตั้ง การจัดวางและทิศทาง^๙ ประกอบกับการถ่ายเทของลมที่พัดผ่านได้ง่าย ทำให้หายใจได้ง่าย ส่งผลให้สุขภาพจิตดี^{๑๐} และยังหมายรวมถึงการจัดร้าน การทาสีร้าน^{๑๑} อันจะส่งผลให้การค้าเจริญและมีความสุข^{๑๒} ในขณะที่ผู้ประกอบการค้ารายใหญ่ก็มีความเชื่อที่คล้ายคลึงกันที่ว่า เรื่องฮวงจุ้ยนี้ เป็นความเชื่อของคนจีน ที่เกี่ยวข้องกับดิน น้ำ ลม ไฟ^{๑๓} เป็นศาสตร์แห่งความสมดุลของธรรมชาติ^{๑๔} การกำหนดทิศทาง การสร้าง การปลูก^{๑๕} และการจัดวางองค์ประกอบในการปลูกสร้าง^{๑๖} ที่เกี่ยวข้องกับการค้าและหมายรวมถึงการสร้างฮวงจุ้ย เพื่อบรรจุศพของบรรพบุรุษ อันจะส่งผลให้ลูกหลานมีความสุขและเจริญรุ่งเรือง^{๑๗}

สรุปได้ว่า ความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ยในสังคมไทย ส่วนใหญ่จะเชื่อเรื่องการหาทำเลค้าขาย สิ่งแวดล้อม ภายในตัวของทำเล เช่น ต้นไม้ ดิน ลม ผู้คนสัญจรไปมา สำหรับการค้าขายในพื้นที่ของทำเลนั้น ตัวของบ้านต้องเสริมสิ่งที่เป็นมงคลอาจจะเป็นต้นไม้มงคล เป็นต้น

^๗สัมภาษณ์ นางสาวพอง บุญสอน ผู้ประกอบการค้ารายย่อย วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^๘สัมภาษณ์ นายพรชัย พรพัฒน์จิรพันธุ์ ผู้ประกอบการค้ารายย่อย วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^๙สัมภาษณ์ นางพวงฉลอง ปานขลิบ ผู้ประกอบการค้ารายย่อย วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๑๐}สัมภาษณ์ นายกุศล แดงรัมย์ ผู้ประกอบการค้ารายย่อย วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๑๑}สัมภาษณ์ นายสุศิน ชัยโย ผู้ประกอบการค้ารายย่อย วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๑๒}สัมภาษณ์ นายพรชัย พรพัฒน์จิรพันธุ์ ผู้ประกอบการค้ารายย่อย วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๑๓}สัมภาษณ์นางวิไลลักษณ์ บุญนำ ผู้ประกอบการร้านค้ารายใหญ่ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๘.

^{๑๔}สัมภาษณ์ นางชยานันท์ แรงกสิกร ผู้ประกอบการค้ารายใหญ่ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๑๕}สัมภาษณ์ นายสมเกียรติ มานะกิจสิริ ผู้ประกอบการค้ารายใหญ่ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๑๖}สัมภาษณ์ นางลิบ หมั่นสีเขียว ผู้ประกอบการค้ารายใหญ่ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๑๗}สัมภาษณ์ นายประเสริฐ จรูญจิตรวีร์ ผู้ประกอบการค้ารายใหญ่ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

๔.๒.๒ ความสำคัญของฮวงจุ้ยในสังคมไทย

ความสำคัญของฮวงจุ้ยในสังคมไทย ส่วนใหญ่เป็นความเชื่อเรื่องดวงชะตา ทำเลที่อยู่อาศัย การปลูกสร้าง เป็นสิ่งที่สำคัญมาก ยังต้องยึดถือปฏิบัติสืบทอดกันมา สั่งสอนให้ลูกหลานปฏิบัติ มีความกตัญญูต่อสิ่งที่เป็นพื้นฐานของความเชื่อ ปฏิบัติแล้วจะแม้แต่ความเจริญรุ่งเรือง มั่งมีเงินทอง มีความสบายใจในความสำเร็จของชีวิต^{๑๘} คนสมัยโบราณที่สืบทอดความเชื่อกันมา อย่างช้านานนั้น ฮวงจุ้ยจะมีความสำคัญมาก เช่น ความสำคัญด้านที่อยู่อาศัย ถ้าปฏิบัติถูกต้องแล้วจะประสบความสำเร็จได้ในทุกๆ เรื่อง ความสำคัญทางด้านประกอบการ ถ้าทุกอย่างจัดวางได้อย่างลงตัวแล้วจะทำให้ภายในร้าน หรือสถานประกอบการมีความเจริญรุ่งเรือง^{๑๙} เมื่อผู้อยู่อาศัยนำหลักฮวงจุ้ยนำไปปฏิบัติเสริมบารมีศึกษาความสำคัญของฮวงจุ้ยต่อเติมสิ่งที่เป็นมงคล เพิ่มความสมดุลของ ดิน น้ำ ลม ไฟในบ้านสภาพแวดล้อม ทำให้ผู้อยู่อาศัยมีความสุข ความเจริญทั้งหน้าที่ การงาน การขายเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า^{๒๐} ฮวงจุ้ยเป็นสิ่งหนึ่งของชีวิตประจำวัน เกิดจากการกระทำของเราเอง ต้องมีสิ่งที่เป็นอัมงคล และเป็นมงคล จิตใจของเราเป็นแนวทางการเป็นดวงชะตาของชีวิตจะดีหรือไม่ได้อยู่ที่การกระทำของเราเอง คนดวงไม่ดีก็ควรแก้ไขและเสริมดวงชะตาให้ดีขึ้น ไปไหว้พระของพรตามวัดต่างๆ ทำบุญแก้วัดหรือถือศีล และทำบุญตักบาตร สิ่งเหล่านี้เป็นหลักอย่างหนึ่งทำให้เป็นสิ่งมงคลกับตัวเอง^{๒๑}

ฮวงจุ้ยมีความสำคัญสำหรับผู้ที่อยู่อาศัย ให้มีความสุข ความเจริญในด้านสถานที่อยู่อาศัย ก็จะดูสภาพแวดล้อมว่าถูกหลักหรือไม่ การกำหนดประตูบ้านให้หันไปทิศทางที่รับพลัง หรือมีหลักการในการหาทิศวิธีการแก้ไข ปรับเสริมในด้านผู้อยู่อาศัยจะดูจาก เวลา เดือน ปีที่เกิด เพื่อหาว่า เป็นคนธาตุใด ต้องการธาตุใดมาเสริมให้เกิดสภาวะสมดุล จะมี ๕ ธาตุ สำคัญคือ ธาตุน้ำ ธาตุไม้ ธาตุไฟ ธาตุดิน และธาตุทอง และเมื่อให้สัมพันธ์กับเวลา^{๒๒} ฮวงจุ้ยเสริมบารมีให้เกิดความสำคัญ ดังนี้ ช่วยให้เสริมบารมีให้กับตัวเอง ช่วยให้ครอบครัวมีความสุข ทั้งทางกาย และทางใจ ทำให้สุขภาพจิตดี สิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัยดีขึ้น และการเงินการทองมีความคล่องตัวมากขึ้น^{๒๓}

สรุปได้ว่า ความสำคัญของฮวงจุ้ยในสังคมไทยนั้น จะให้ความสำคัญกับธาตุ ๕ ธาตุ คือ ธาตุน้ำ ธาตุไม้ ธาตุไฟ ธาตุดิน และธาตุทอง เป็นการปรับสมดุลให้เข้ากับผู้อยู่อาศัย หรือเจ้าของบ้าน ดวงชะตาเสริมบารมี ทำการค้าขายให้เจริญ ให้มีความสุขภายในครอบครัว

๔.๒.๓ การดูฮวงจุ้ยในสังคมไทย

การดูฮวงจุ้ยในสังคมไทย จะต้องดูทำเลของบ้าน ร้านค้า ของตัวเอง จะต้องต่อเติม เสริมสิ่งที่เป็นมงคล สิ่งใดทำแล้ว ในการเงินคล่องตัว ธุรกิจมากขึ้น จะต้องแสวงหา สิ่งที่เป็นมงคลประดับบารมีของตัวเอง เสริมดวงชะตาชีวิต เสริมการเงินให้กับตัวเองด้วย^{๒๔} จะต้องมีหลักสำคัญต่างๆ คือ

^{๑๘} บทสัมภาษณ์ : นางวิไลลักษณ์ บุญนำ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๘.

^{๑๙} บทสัมภาษณ์ : นายพรชัย พรพัฒนาจิรพันธุ์ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๒๐} บทสัมภาษณ์ : นางลำพอง บุญสอน เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๒๑} บทสัมภาษณ์ : นายสุวสิน ชัยโย เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๒๒} บทสัมภาษณ์ : นางชยานันท์ แรงกสิกร เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๒๓} บทสัมภาษณ์ : นายประเสริฐ จรุงจิตวิทย์ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๒๔} บทสัมภาษณ์ : นายประเสริฐ จรุงจิตวิทย์ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

๑) จะต้องดูทำเลอาคารสถานที่เหมาะสมกับการค้าขายหรือเปล่า มีสภาพแวดล้อมอุดมสมบูรณ์ เหมาะกับการทำธุรกิจประเภทใด

๒) ดูผู้ที่สัญจรเดินทางผ่านไปมา ว่าผู้ที่อยู่อาศัยแถวนี้ต้องการประเภทใดในการใช้จ่ายทางด้านการค้าขายบ้าง

๓) ดูสภาพแล้วแวดล้อม อยู่ใกล้สถานีตำรวจ อยู่ใกล้โรงเรียน ใกล้โรงพยาบาล เป็นต้น^{๒๕}

๔) ดูของที่เป็นมงคลกับชีวิตของตัวเอง อาจเป็นสัตว์เลี้ยงก็ได้

๕) ดูต้นไม้ที่เป็นมงคล เสริมด้วยชะตาให้กับตัวเอง^{๒๖}

๖) ดูสิ่งที่อยู่ภายในบ้าน มีฉากสวยๆ หรือตู้โชว์สวยๆ มาเสริมบารมีภายในบ้าน

๗) ดูสภาพแวดล้อม ภายในบ้าน มีสิ่งที่อับมงคล ควรเอาออกไปจากบ้าน มุมต้องตรงไหนมีความดี หาสิ่งที่มีมงคลเพิ่มบารมีเข้ามาอีก^{๒๗}

๘) ดูสภาพจิตใจของเราเองก่อน สภาพจิตใจภายในเดือนนี้จะมีความสุขกับการค้าขายมีลูกค้ามาซื้อสินค้ามากหรือน้อย

๙) ดูซินแสที่มีความชำนาญในการดูคน ดูบ้าน ดูสภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อยอดธุรกิจให้กับตัวเอง^{๒๘}

๑๐) ดูสีของบ้านเหมาะสมกับธาตุของบ้าน หรือเปล่า

๑๑) ดูทิศทาง สภาพแวดล้อมของบ้าน จะต้องเสริมตรงไหนของบ้าน^{๒๙}

๑๒) ดูเรื่องการเงินของตัวเอง จะต้องเสริมดวงการเงินของตัวเองด้วยวิธีต่างๆ แสดงหาผู้รู้ที่จะช่วยให้ทำการค้าขายเจริญ ให้มีเงินไหลมา เทมา

๑๓) ดูสภาพแวดล้อมภายในบ้าน นอกบ้าน เพื่อนบ้านดี หรือไม่ดี แถวบ้านมีขโมยหรือเปล่า^{๓๐}

ฉะนั้นจะเห็นว่าการดูดวงจ้ยจะต้องดูที่ทำเล อาคาร สถานที่ ร้านค้า การเงิน เพื่อนบ้าน สภาพแวดล้อมภายในบ้านของตัว จะช่วยเสริมบารมีให้ตัวเอง การเงิน การค้าเจริญรุ่งเรืองทำให้ธุรกิจก้าวหน้า เป็นมงคลกับบ้านของตัวเอง

สรุปได้ว่า การดูดวงจ้ยในสังคมไทยนั้น จะต้องดูพื้นที่สำหรับทำธุรกิจ ดวงชะตาทำการค้าขาย ตัวบ้านที่จะต่อเติมแล้วมีความสุข ความเจริญทั้งหน้าที่การงาน สิ่งแวดล้อมภายในบ้าน นอกบ้าน วัตถุมงคลสำหรับเจ้าของบ้าน ช่วยเสริมบารมีให้ผู้อยู่อาศัยมีดวงชะตาราศี มลคลกับชีวิตให้เจริญ.

๔.๒.๔ ความเชื่อเรื่องปฏิรูปเทสวาส คือ การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม ในสังคมไทย

ความเชื่อเรื่องปฏิรูปเทสวาส คือ การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม ในสังคมไทย คือการได้อยู่ถิ่นฐานตามหลักพระพุทธศาสนา เป็นบุญเก่าที่เคยสร้างมา เหมือนกับบางคนเกิดมามีครบทุกอย่างได้เจอแต่สิ่งที่ดี แต่บางคนเกิดมาก็เจอแต่สิ่งที่ไม่ดี เป็นบุญวาสนา แต่สามารถสร้างการอยู่ในถิ่นตัวเองได้

^{๒๕} บทสัมภาษณ์ : นางธยานันท์ แรงกศิริ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๒๖} บทสัมภาษณ์ : นางพวงฉลอง ปานขลิบ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๒๗} บทสัมภาษณ์ : นางลิบ หมั่นสีเขียว เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๒๘} บทสัมภาษณ์ : นายสุวสิน ชัยโย เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๒๙} บทสัมภาษณ์ : นายกุศล แดงรัมย์, เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๓๐} บทสัมภาษณ์ : นางลำพอง บุญสอน เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

ด้วยฝึกจิตตัวเองให้อยู่ศีล ในธรรม ปฏิบัติ ประพฤติดี ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ก็เป็นมงคลกับตัวเองแล้ว^{๓๑} แสวงหาทำเลทำมาหาเลี้ยงชีพได้ง่าย ช่วยให้ผู้อยู่คิดตั้งเนื้อตั้งตัวได้เอง เร่งรัดก่อร่างสร้างตัวให้เป็นหลักแหล่ง มีบ้านเรือนเป็นของตนเอง มีที่ดินเป็นของตนเอง สร้างการอาชีพที่เป็นหลักทรัพย์ เช่น มีเรือกสวนไร่นามั่นคง ประกอบการงานของตนตามลำพังตนให้เป็นขึ้นเป็นอัน เป็นลำเป็นสัน เพื่อยังโภคทรัพย์ให้เกิดแก่ตน และประเทศชาติ ทำให้ตนและครอบครัวได้อยู่ดีกินดี มีหน้ามีตาเป็นเกียรติยศ ทั้งยังเป็นสภาพแวดล้อมที่ดี ครอบครัวที่ดี มีความรักให้กันในครอบครัว ช่วยกันทำมาหากิน ตั้งใจทำบุญกุศล มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีเพื่อนบ้านที่ดี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อยู่ใกล้สถานที่อันเป็นมงคลที่สามารถทำบุญได้ ได้ฟังธรรมที่เป็นมงคลกับชีวิต และการอยู่ในท้องถิ่นที่เหมาะสมกับกิจกรรมที่ต้องกระทำ เช่น การศึกษา การประกอบอาชีพ การปฏิบัติธรรม การบำเพ็ญบุญกุศล เป็นต้น ผู้ต้องการศึกษาวิชาการสาขาใด ควรอยู่ในท้องถิ่นที่มีความพร้อมทุกๆ ด้าน เช่น ครู อาจารย์ ตำรา เรียน การคมนาคมสะดวก และสิ่งอื่นๆ ที่จะอำนวยความสะดวกให้การเรียนมีประสิทธิภาพ ผู้ต้องการประกอบอาชีพเพาะปลูก ควรอยู่ในท้องถิ่นที่มีพื้นดินดี มีน้ำอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเพาะปลูกพืชพันธุ์ ผู้ต้องการประกอบอาชีพค้าขาย ควรอยู่ในท้องถิ่นที่มีประชากรหนาแน่น มีสาธารณูปโภคและเส้นทางคมนาคมสะดวก^{๓๒}

ความเชื่อเรื่องปฏิรูปเทสวาส คือ การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม ในสังคมไทย จะต้องดูแลบ้านให้สะอาด เป็นระเบียบ มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก และเลือกซื้อ เลือกทำอาหารให้ถูกหลักอนามัยเป็นพอ บ้านแม่บ้านก็ต้องหัดทำอาหารให้เป็น จูงใจคนในบ้านให้มีความเคารพซึ่งกันและกัน ละเว้นอบายมุข มีความขยันหมั่นเพียร มีน้ำใจต่อกัน โดยเริ่มปรับปรุงที่ตัวเราเองให้ดีกว่าก่อน แล้วจึงชักชวน ผู้อื่นให้ปฏิบัติตาม ชักนํ้ากันไปวัดทำบุญ รักษาศีล ฟังเทศน์ ฝึกสมาธิ เป็นประจำ จัดบ้านให้มีอุปกรณ์เครื่องเสริมสร้างทางใจ เช่น มีหนังสือธรรมะ มีห้องพระหรือหิ้งพระ กำจัดภาพและหนังสือที่ไม่เหมาะสมออกให้หมด เช่น ภาพหรือหนังสือลามกเป็นต้น และชักชวนกันสวดมนต์เจริญสมาธิภาวนาที่บ้านอย่างสม่ำเสมอด้วย^{๓๓} การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสมจะต้องการแสวงหาความอุดมสมบูรณ์ของน้ำ ลม เพื่อทำธุรกิจที่ดี สภาพแวดล้อมอำนวยความสะดวกทั้งทางน้ำและทางบก ช่วยให้การเดินทางได้ดี สภาพแวดล้อมชุมชนมีแต่คนดี^{๓๔} มีสภาพแวดล้อมที่เป็นบ้าน ก็ต้องให้มีต้นไม้ร่มรื่น น้ำไฟสะดวก ถ้าเป็นโรงเรียนก็ต้องมีสัญลักษณ์ดี มีอากาศถ่ายเทสะดวก ไม่มีเสียงอึกทึก มีบริเวณกว้างขวาง มีสนามกีฬา ถ้าเป็นที่ตั้งร้านค้าก็ต้องเป็นบริเวณที่อยู่ในย่านชุมชน การเดินทางได้สะดวกก็ต้องเป็นบริเวณที่สภาพภูมิศาสตร์ดี เช่น ไม่ลุ่มไม่ดอนเกินไป ไม่หนาวไม่ร้อนจนเกินไป^{๓๕}

สรุปได้ว่า ความเชื่อเรื่องปฏิรูปเทสวาส คือ การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสมในสังคมไทยนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นเป็นบุญเก่าที่เคยสร้างมา เหมือนกับบางคนเกิดมามีครบทุกอย่างได้เจอแต่สิ่งที่ดี แต่บางคนเกิดมาก็เจอแต่สิ่งที่ไม่ดี แต่สามารถสร้างการอยู่ในถิ่นตัวเองได้ ด้วยฝึกจิตตัวเองให้อยู่ศีลในธรรม ปฏิบัติ ประพฤติดี ไม่เบียดเบียนคนอื่น ก็เป็นมงคลกับตัวเองแล้ว

^{๓๑} บทสัมภาษณ์ : นายประเสริฐ จุญจจิตรวีร์ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๓๒} บทสัมภาษณ์ : นางลิบ หมื่นสีเขียว เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๓๓} บทสัมภาษณ์ : นายกุลล แดงรัมย์ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๓๔} บทสัมภาษณ์ : นางวิไลลักษณ์ บุญนำ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๘

^{๓๕} บทสัมภาษณ์ : นางลำพอง บุญสอน เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

๔.๒.๕ ความสำคัญของปฏิรูปเทสวาส คือ การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสมในสังคมไทย

ความสำคัญของปฏิรูปเทสวาส คือ การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสมในสังคมไทย พบว่าทำให้สภาพจิตดี มีเพื่อนบ้านที่ดี ครอบครัวมีความสุข สามารถเดินทางได้สะดวก ทำมาค้าขายได้ดี สภาพแวดล้อมอำนวยความสะดวกทั้งภายในตัวบ้านและภายนอกบ้าน สามารถทำการค้าขายเจริญ ธุรกิจมั่นคง ถิ่นที่อยู่สิ่งแวดล้อมดี ไม่เป็นพิษเป็นภัยแก่สุขภาพกายและใจ ยังสนับสนุนให้ผู้อยู่อาศัยสามารถประกอบกิจการงานในหน้าที่อันเป็นสัมมาอาชีพ ให้เจริญก้าวหน้าได้โดยง่าย และสร้างสมคุณงามความดีได้เต็มที่ไม่มีโรคทางกายและทางใจ ได้พบแต่สิ่งดีๆ ที่เป็นมงคลกับชีวิต^{๓๖} ทำให้ได้รับความสุขกายสุขใจเต็มที่ทำให้ได้รับความเจริญก้าวหน้าทั้งทางโลกและทางธรรมทำให้มีโอกาสบำเพ็ญบุญกุศลเต็มที่ ทั้งทาน ศีล ภาวนา^{๓๗} ถ้าอยู่ในสถานที่เหมาะสมกับการค้าขาย ก็จะทำให้ธุรกิจดีขึ้น มีผู้คนมาซื้อของ ทำธุรกิจอะไรก็ประสบความสำเร็จ แวดล้อมไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวก มีทั้ง วัด โรงพยาบาล โรงเรียน มีจิตใจทางธรรมก็เจริญขึ้น สามารถนำสิ่งของมาขายได้เรื่อยๆ ก็เป็นสิ่งที่ดีแล้ว สามารถทำให้ธุรกิจไม่อดอยาก จนเจือครอบครัวให้มีความสุข มีวัดให้ทำบุญ มีพระอริยสงฆ์ให้ฟังธรรม ปฏิบัติธรรม มีเพื่อนบ้านช่วยเหลือซึ่งกัน^{๓๘} บางคนเกิดมาไม่ได้พบสิ่งที่เปี่ยมมงคลกับชีวิต บางคนเกิดมาได้พบสิ่งที่เปี่ยมมงคล เพราะว่าเกิดมาอยู่กับสิ่งที่เหมาะสม มีพ่อแม่ที่มีความรู้ความรอบรู้ตลอดกาล มีสภาพแวดล้อมที่ดี อยู่ใกล้กับโรงเรียน ใกล้แหล่งชุมชน ใกล้วัด สถานที่ทำมาหากินสะดวก มีความอบอุ่นมากขึ้น^{๓๙} สังคมไทยส่วนใหญ่มีความเชื่อว่า จะทำให้คนได้พบหลักคำสอนที่ดี ได้ฟังธรรม ปฏิบัติธรรม เพิ่มสติปัญญาในการประกอบธุรกิจ สิ่งที่เป็นมงคลจะทำให้ได้พบแต่สิ่งดีๆ ของชีวิต ช่วยให้ความสุขและที่เกิดขึ้นมา มีบุญวาสนาที่ดี อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม จึงมีความสำคัญต่อตัวเองมากขึ้น^{๔๐}

สรุปได้ว่า ความสำคัญของปฏิรูปเทสวาส คือ การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสมในสังคมไทยนั้น ต้องมีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีวัดไว้สำหรับทำบุญตักบาตร ไว้สำหรับอุทิศบุญกุศลให้กับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว ได้คบแต่เพื่อนบ้านที่ดี มีโรงเรียนที่มีคุณภาพ มีโรงพยาบาลไว้สำหรับมีเหตุจำเป็น มีสถานีตำรวจเพื่อที่จะทำชีวิตมีความสุขในสิ่งแวดล้อมนั้น

๔.๒.๖ หลักการปฏิบัติของปฏิรูปเทสวาส คือ การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสมในสังคมไทย

หลักการปฏิบัติที่ดีของสังคมไทยจะต้องทำฝึกตัวเองให้เป็นคนดีต่อสังคม ช่วยเหลือผู้อื่น มีศีลธรรม มีจรรยาบรรณ เป็นผู้นำ นำหลักคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนานำมาปฏิบัติ ทำบุญเป็นประจำ จะช่วยให้เราเจริญทั้งหน้าที่การงาน จะได้เกิดมาพบสิ่งที่ดีในปัจจุบัน^{๔๑} ภาวนาให้ได้คบบัณฑิต ได้ฟังแต่สิ่งดีๆ ก็จะทำให้เราได้สิ่งดี ปฏิบัติในสิ่งที่ดี ได้เพื่อนบ้านดี ปฏิบัติกับเพื่อนที่ดีต่อกัน ช่วยเหลือกัน ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ได้ทำบุญฟังธรรมปฏิบัติธรรมต้องถือปฏิบัติ ดังนี้^{๔๒}

^{๓๖} บทสัมภาษณ์ : นางวิไลลักษณ์ บุญนำ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๘.

^{๓๗} บทสัมภาษณ์ : นายกุลล แดงร่ม เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๓๘} บทสัมภาษณ์ : นางลิบ หมั่นสีเขียว เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๓๙} บทสัมภาษณ์ : นางฉลอง ปานขลิบ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๔๐} บทสัมภาษณ์ : นายสมเกียรติ มานะกิจสิริ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๔๑} นายประเสริฐ จริญจิตรวิริ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๔๒} นางฉลอง ปานขลิบ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

- ๑) ต้องเป็นคนถือศีล ๕
- ๒) ปฏิบัติธรรมเป็นประจำ
- ๓) สอนสิ่งที่ดีให้กับครอบครัวเป็นประจำ
- ๔) ยึดหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา^{๔๓}
- ๕) ครบแต่บัณฑิต คนที่มีความรู้ในสิ่งที่เราต้องการ
- ๖) ปฏิบัติธรรม
- ๗) เข้าวัดฟังธรรมในวันสำคัญ
- ๘) ช่วยเหลือเพื่อนบ้านบ้างในบางครั้ง^{๔๔}
- ๙) สร้างบุญกุศลให้มากขึ้น
- ๑๐) ตั้งจิตให้มั่นประพฤติตนเป็นคนดี
- ๑๑) ยึดอาชีพสุจริต
- ๑๒) ประกอบอาชีพสุจริต^{๔๕}

ดังนั้น หลักการปฏิบัติของสังคมไทยการอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม จะต้องยึดถือหลักหลายประการที่ทำให้ประสบแต่ความเจริญ ทั้งหน้าที่การงาน การเงิน ทำให้ประสบแต่ความสำเร็จ ได้คบแต่บัณฑิต ได้สนทนาธรรมกับผู้มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม

สรุปได้ว่า หลักการปฏิบัติของสังคมไทย การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม จะต้องยึดถือหลักหลายประการที่ทำให้ประสบแต่ความเจริญ ทั้งหน้าที่การงาน การเงิน ทำให้ประสบแต่ความสำเร็จ ได้คบแต่บัณฑิต ได้สนทนาธรรมกับผู้มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม ต้องยึดหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักยึดเหนี่ยวจิตใจของสังคมไทย

๔.๓ สรุปหลักฮวงจุ้ยกับปฏิรูปเทศบาล

สรุปได้ว่า หลักฮวงจุ้ยกับปฏิรูปเทศบาลนั้น มีความเชื่อในสังคมไทย จะมุ่งเน้นไปทางพระพุทธศาสนา ส่วนหลักฮวงจุ้ยตามศาสตร์จีน มีความเชื่อเรื่องอำนาจสิ่งแวดลอมในธรรมชาติ ซึ่งจะประกอบไปด้วย ลม และ อากาศ ของภูเขา เนินเขา ลำธารแม่น้ำ และฝน ยังมีจุดที่สำคัญเหนือยิ่งไปกว่านั้นก็คือขบวนการ ที่ทำให้เกิดความเป็นไปของธรรมชาติ ประกอบด้วยหลักที่สำคัญ ๔ ประการ ได้แก่

๑. ดวงชะตา หมายถึง ธาตุทั้ง ๕ ประการ ได้แก่ น้ำ ไฟ ทอง ไม้ ดิน ซึ่งแต่ละธาตุนั้นก็จะมีความเกื้อหนุน และความขัดแย้งที่แตกต่างกันไป โดยทางฮวงจุ้ยศาสตร์จีนสามารถคำนวณได้ว่า มนุษย์แต่ละคนที่เกิดมาบนโลกใบนี้จะได้รับการสะสม พลังธรรมชาติของธาตุทั้ง ๕ มากน้อยแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัน เดือน ปี และเวลาตกฟากของแต่ละคน

๒. ทิศทาง หมายถึง แนวเส้นตรงเส้นหนึ่งในภูมิประเทศหรือในแผนที่โดยทุกๆ เส้นแสดงค่าของทิศทางให้ทราบทำให้เราวัดค่าของทิศทางแต่ละทิศได้โดยอาศัยทิศหลัก ประกอบด้วย ได้แก่

^{๔๓}บทสัมภาษณ์ : นายกุศล แดงรัมย์ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

^{๔๔}บทสัมภาษณ์ : นางวิไลลักษณ์ บุญนำ, เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๘.

^{๔๕}บทสัมภาษณ์ : นายพรชัย พรพัฒนาจิรพันธ์ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

(๑) ที่อยู่อาศัย คือ บ้านหรืออาคาร จะช่วยให้การจัดบ้านตกแต่งบ้านนั้นมีศิลปะในการวางตำแหน่งเครื่องใช้สอยต่าง ๆ ให้ดูแล้วสบายตาสบายใจ

(๒) ห้องนอน คือ การหาตำแหน่งทิศทางของเตียงนอนเพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรคต่างๆ และจะนำโชคร้ายมาให้

(๓) ห้องครัว คือ การวางตำแหน่งเครื่องครัวที่ดี และตำแหน่งที่ไม่ดี เช่น ประตูห้องน้ำไม่ควรจะอยู่ตรงกับประตูห้องครัว ห้องครัวกับห้องน้ำไม่ควรอยู่ในห้องเดียวกันและใช้ประตูเดียวกัน ประตูบ้านไม่ควรตรงกับเตาไฟ เตาไฟในครัวไม่ควรอยู่ตรงข้ามกับซิงค์ล้างจาน เป็นต้น ตำแหน่งดังกล่าว เป็นตำแหน่งที่ควรหลีกเลี่ยงเพราะส่งผลร้ายต่อผู้ที่อยู่อาศัย ส่วนตำแหน่งที่ดี ได้แก่ ๑. ครัวอยู่ทิศเหนือ ถือว่าเป็นธาตุน้ำ ส่วนเตานั้นเป็นธาตุไฟ ลักษณะนี้จะทำให้ครอบครัวอยู่เย็นเป็นสุข ๒. ครัวอยู่ทิศตะวันออก ทิศตะวันออกเฉียงใต้ เป็นธาตุไม้ที่จะมาจุดไฟ ลักษณะนี้จะทำให้ผู้อยู่อาศัยได้รับเกียรติชื่อเสียง มีคนยอมรับและอุปถัมภ์ ๓. ครัวอยู่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นธาตุดิน ลักษณะนี้มีลักษณะปานกลางไม่ดีไม่ร้าย ๔. ครัวอยู่ทิศใต้ เป็นธาตุไฟ จะทำให้โชติช่วงชัชวาลเพราะธาตุไฟเจอธาตุไฟ แม้จะทำให้อารมณ์ร้อนสักหน่อย แต่ก็ถือว่าเป็นตำแหน่งที่ดีมาก ๕. ครัวอยู่ทิศตะวันตก ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ เป็นธาตุทอง ถ้าเตาไฟวางอยู่ตำแหน่งนี้จะไม่สมพงศ์กัน ทำให้ผู้ที่อยู่อาศัยเดี๋ยวดี เดี่ยวร้าย

(๔) ที่ตั้งร้านค้า คือ ทิศทางสภาพแวดล้อมทางกายภาพแล้ว ทิศของประตูใหญ่อาคารร้านค้าให้สัมพันธ์กับราศีของเจ้าของกิจการและชนิดของกิจการ ประตูสำคัญที่สุดของอาคาร ร้านค้ามี ๓ ประตู ได้แก่ ประตูรั้ว ประตูหน้า และประตูหลัง แต่ชาวจีนให้ความสำคัญกับประตูหน้ามากกว่าเพราะเชื่อว่า เปรียบเสมือนปากของมนุษย์ถ้ามีพลังที่ดีเข้าสู่ ร้านค้าทางประตูหน้ากิจการก็จะรุ่งเรือง

๓. ซัยภูมิ หมายถึง การเลือกทำเล สถานที่ใด ๆ มีองค์ประกอบของ ๕ ภูเขา ได้แก่

(๑) ภูเขาที่ ๑ คือ ศูนย์กลางของภูเขาทั้ง ๔ ที่รายรอบเป็นบริเวณทำเลที่ตั้งตำแหน่งประธาน

(๒) ภูเขาที่ ๒ เป็นภูเขาที่ป้องกันภูเขาที่หนึ่ง ตั้งอยู่ทางด้านหลังหรือทางทิศเหนือของภูเขาที่ ๑ มีลักษณะโอบล้อมเป็นแขน ภูเขาที่ ๒ เรียกว่า ภูเขาดำ, ภูเขาดำ, เนินเตาดำ

(๓) ภูเขาที่ ๓ ตั้งอยู่ด้านซ้ายมือ ของภูเขาที่ ๑ โอบล้อมป้องกันภูเขาที่ ๑ ภูเขาที่ ๓ จะเชื่อมต่อเนื่องกับภูเขาที่ ๒ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของ ภูเขาที่ ๑ เรียกว่า ภูมิงกรหรือเนินมิงกร

(๔) ภูเขาที่ ๔ ตั้งอยู่ด้านขวามือของภูเขาที่ ๑ โอบล้อม ป้องกันภูเขาที่ ๑ ภูเขาที่ ๔ เชื่อมต่อเนื่องกับภูเขาที่ ๒ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของภูเขา ที่ ๑ เรียกว่า ภูเขาขาว หรือเนินภูเขาขาว

(๕) ภูเขาที่ ๕ ตั้งอยู่ด้านหน้าของภูเขาที่ ๑ หรือทางทิศใต้ ของภูเขาที่ ๑ เรียกว่า ภูนกแดง หรือเนินหงส์แดง

๔. ฤกษ์ยามหรือฤกษ์กาล หมายถึง การคำนวณเรื่องเวลา ทิศทาง ตำแหน่งของดาวอันเป็นมงคล โดยให้ความสำคัญกับการสร้างอาคาร บ้านเรือน ลงเสาเอก ทำสุสาน หรือซ่อมแซมก่อสร้างทั่วไป ทุกขั้นตอนต้องมีการคำนวณเรื่องเวลา ทิศทาง ตำแหน่งของดาวอันเป็นมงคล

อุปกรณ์ในการดูฮวงจุ้ย ที่สำคัญประกอบด้วย ๕ ประการ คือ

๑. เข็มทิศฮวงจุ้ยจะเป็นรูปแบบไม้หรือพลาสติก มีความกว้างอยู่ระหว่าง ๖ – ๘ นิ้ว วงแหวนบนเข็มทิศจะจารึกอัตราส่วนต่าง ๆ โดยการนับ จะนับจากวงในออกมาหาวงนอกที่จุดศูนย์กลาง

ของเข็มทิศเปรียบเสมือนรัศมีของบ่อแห่งสวรรค์ ด้านล่างของเข็มทิศจะโค้งออกมาเป็นรูปก้นกระทะ เพื่อที่สามารถขยับไปมาได้สะดวก เมื่อนำเข็มทิศวางลงบนแผ่นรองที่เป็นไม้รูปสี่เหลี่ยมที่สมมุติให้เป็น โลกงวงแหวนจะอยู่ รอบ ๆ บ่อออกไปเป็นชั้น ๆ เรียงไปบนพื้นแบน ๆ ตรงกลางของเข็มทิศเป็นแอ่งลึก เรียกว่า บ่อแห่งสวรรค์ ภายในมีเข็มแม่เหล็กยาวประมาณ ๑ นิ้ว วางอยู่ โดยเข็มจะชี้ด้านปลายสีแดง ไปทางทิศใต้อยู่เสมอ ส่วนปลายอีกด้านหนึ่งจะชี้ไปทางทิศเหนือ ที่พื้นของเข็มทิศจะมีสีดำ ขณะที่ ตัวอักษรจีนที่อยู่บนเข็มทิศจะมีสีแดง หรือ สีทอง

๒. ไม้บรรทัดฮวงจุ้ย (หลูปัง) ทิศทางของอาคารบ้านเรือน ประตูทางเข้า ขนาดของห้อง ความลึกของอาคารบ้านเรือน เป็นต้น โดยเฉพาะความลึกของอาคารบ้านเรือน ศาสตร์ฮวงจุ้ยจะมี อุปกรณ์ที่ใช้วัดมิติความลึกของอาคารบ้านเรือน จะมีขนาด ๔๓ ซม. X ๕ ซม. จะถูกแบ่งออกเป็น ๘ ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ ๑ (อ่านจากขวามาซ้าย) คือ ไฉ หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง ส่วนนี้ถือว่าเป็นนำความ โชคดีมาให้ มิติที่ดีจะต้องคุณ ๔๓ ซม. ส่วนที่ ๒ คือ ปิง หมายถึง ความเจ็บป่วย มิติใดที่ตกในช่องนี้จะ เป็น ลางร้าย เช่น ต้องสูญเสียคู่ครอง ตกงาน เป็นต้น ส่วนที่ ๓ คือ หลี หมายถึง การจากกัน การ แยกกัน การแยกทางกันในครอบครัวส่วนที่ ๔ คือ อี้ หมายถึง ความซื่อตรง ความเป็นธรรม สิ่งที่เป็น ความเจริญรุ่งเรือง และความมั่นคงปลอดภัยส่วนที่ ๕ คือ กวน หมายถึง ข้าราชการ เครื่องหมายของ ความโชคดี ความเด่น การได้เลื่อนขั้น การเลื่อนตำแหน่งส่วนที่ ๖ คือ แจ่ว หมายถึง การถูกขโมย ถูก ปล้น ความโชคร้าย และหากเดินทางไกลจะต้องเสียชีวิต และการแตกแยกส่วนที่ ๗ คือ ให้ หมายถึง ความโชคร้าย เกิดภัยพิบัติ ความตาย การเจ็บไข้ได้ป่วย และการทะเลาะเบาะแว้งกันส่วนที่ ๘ คือ เป็น หมายถึง แหล่งกำเนิดเดิม และการนำความโชคดีมาให้ มิติที่ดีจะต้องคุณ ๔๓ ซม.

๓. ปฏิทินจีนการใช้ปฏิทินจีน หรือ ทงซู เพราะในทงซูนั้น จะมีรายละเอียดเนื้อหาและ ภาพลายเส้นตลอดจนรูปเส้นต่าง ๆ เสนอเอาไว้อย่างย่อ ๆ เกี่ยวกับเวลาและทิศทางในการตั้งฮวงจุ้ย อาคารบ้านเรือน โดยที่ไม่ต้องใช้เข็มทิศฮวงจุ้ยหรือไม่จ้างหมอดูฮวงจุ้ยเลยเสียเงินทอง

๔. หนังสือ "เหลยิกเท้า" เป็นตำราโบราณมีความผูกพันอยู่กับการเพาะปลูก จึงเป็นการ ทำนาย เรื่องเกษตรกรรม สภาพดินฟ้าอากาศ ปริมาณน้ำในแต่ละฤดูความบริบูรณ์ของพืชผล และ เวลาเก็บเกี่ยว ทั้งมีกำหนดวันไหว้ในแต่ละปี เช่น ไหว้ตามธรรมเนียม ๘ ครั้ง หรือ ไบ่โย้ย วันไหว้ เทพดาฟ้าดิน นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาเกี่ยวกับการดูดวง ชะตาแบบจีน ที่เรียกว่า "ไบ่โย้ย" การชั่ง น้ำหนักดวงชะตา หลักการทำนายเส้นลายมือ ดูโหงวเฮ้งดูฮวงจุ้ย ดูทิศทาง ดูฤกษ์ยาม มีตารางเทียบ ปฏิทินถึง ๒๐๐ ปี มีรายละเอียดของทารกในท้องแม่ วิธีการดูเพศเด็กในครรภ์ การทำนายทายทัก อาทิ การทำนายฝัน การทำนายไฟ การเขียนยันต์ เป็นต้น

ปฏิรูปเทสวาส ประกอบด้วยจักร ๔ ประการ ประกอบด้วย ๑) ปฏิรูปเทสวาสะ การอยู่ใน ถิ่นที่ดี ๒) สัปปุริสุปัสสยะ การคบหากับสัตบุรุษ ๓) อัตตสัมมาปณิธิ การตั้งตนไว้ชอบ ๔) ปุพเพกต ปุญญตา ความเป็นผู้ได้กระทำความดีไว้ก่อนแล้ว ยังต้องประกอบ ปัจจย ๔ ประการ คือองค์ประกอบ ของถิ่นที่เหมาะสม ดังได้กล่าวมาแล้วทั้ง ๔ ประการ ดังนี้ ๑) ธรรมชาติเป็นที่สบาย ๒) บุคคลเป็นที่ สบาย ๓) อาหารเป็นที่สบาย ๔) อาวาสเป็นที่สบาย ส่วนประเทศไทยมีสภาพภูมิศาสตร์ที่ดีเยี่ยม ไม่มี ภัยธรรมชาติที่รุนแรง (อาวาสเป็นที่สบาย) อาหารการกินอุดมสมบูรณ์ (อาหารเป็นที่สบาย) แต่ที่ยัง ขาดอยู่คือ คนของเรายังขาดวินัย ยังมีความมานะพากเพียรไม่เพียงพอ (บุคคลไม่เป็นที่สบาย) แม้เรา ชาวไทยจะมีพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ แต่ทว่าเรายังเห็นแก่

ความสะอาดสบายส่วนตัวอยู่มาก นำพระธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาประพฤติปฏิบัติเพียงบางส่วน เช่น มีน้ำใจ มีเมตตา แต่ขาดความ پاکเพียรและวินัย (ธรรมะเป็นที่สบายแต่บุคคลไม่สบาย) ทำให้แม้ประเทศไทยจะน่าอยู่กว่าหลายๆ ประเทศ ผู้คนมีความเอื้อเฟื้อต่อกัน แต่ความเจริญของเรายังล้าหลังประเทศอื่นอยู่

ดังนั้น หลักฮวงจุ้ย สรุปได้ว่าเป็นแผนภูมิภาพ ดังนี้

